

s	ft:	Inspeksjonsrapport
----------	------------	---------------------------

Rapport nr.:	166/2005 (endelig)		
Bedrift:	Base Ørland, Forsvaret, tankanlegget	Bedriftsnummer:	
		SFTs arkivkode:	603.1
Bedriftens adresse:	Postmottak 2617 Lillehammer	Anleggsnummer:	Ikke plassert
Emas registrert :	Nei		
ISO- 14001 sertifisert :	Nei		
Utslippstillatelse av:	Nei	Antall sider i rapporten:	8
Bransjenr. (NACE-koder):	51.51	Forrige kontroll:	Ikke kontr.. tidl.
Kontrollklasse:	Ikke plassert	Tidsrom for kontrollen:	03.10.05
Kontaktperson under kontrollen:	Stig Karlsson (Forsvarsbygg)	Inspektør:	Bent Bolstad

Rapportens status: *Endelig*

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Det ble fokusert på følgende tema: *Forebyggende tiltak mhp. utslippsfare, drifts- og vedlikeholdsrutiner, beredskap og internkontroll innen ytre miljø. Jfr. for øvrig rapportens pkt. 3.*

Hovedkonklusjon

Det ble ikke gitt avvik under inspeksjonen

SFT har for øvrig følgende anmerkninger i forbindelse med inspeksjonen:

- HMS/internkontrollen mhp. ytre miljø har forbedringspunkter
- Koblingen mellom risikoanalysen og beredskapsanalysen er uklar
- Responstiden er ikke definert i beredskapsplanen
- Det er ikke inngått avtaler med eksterne aktører mhp. beredskapsbistand
- Effekten av oljeutskillerne ved stor belastning er ikke verifisert ved utslippsmålinger og enkelte tanker har ikke høy alarm

Utarbeidet dato : 13.12.05

Godkjent dato:

Sign.:

Sign.:

Inspektør: Bent Bolstad

Overordnet: Bjørn Bjørnstad

1. Innledning

Denne rapporten er skrevet etter en inspeksjon som ble utført 03.10.05. Bakgrunnen for inspeksjonen er at SFT har pågående et arbeide med å kartlegge tankanlegg langs kysten. Virksomheten ble varslet om inspeksjonen for å sikre at det ville være personell til stede. Inspeksjoner gjennomføres i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø overholdes. Inspeksjonen fokuserer på overholdelse av krav. Rapporten omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor SFTs forvaltningsområde. *Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftens miljøarbeid eller miljøstatus.*

- AVVIK defineres som: *overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.*
(F. eks. overtredelse av krav i forurensningsloven, produktkontrollloven, forskrifter hjemlet i disse to lovene, eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner.)

- ANMERKNING defineres som: *et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.*

2. Dokumentunderlag

Dokumentunderlag for inspeksjonen var :

- Aktuelle lover og forskrifter med vekt på :
 - Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven), §§ 7 og 40- 42, 46
 - Produktkontrollloven, § 3 (aktsomhetsplikten)
 - Forskrift om systematisk helse,- miljø- og sikkerhetsarbeide i virksomheter (internkontrollforskriften)

Omfang

Hovedtema for inspeksjonen var ytre miljø/utslippsfare med vekt på følgende punkter :

- Overvåking av anlegget (tiltak/rutiner for å oppdage/detektere lekkasjer/utslipp)
- Forebyggende sikringstiltak (tiltak for å hindre spredning av event. lekkasjer/utslipp)
- Rutiner for drift av anlegget
- Rutiner for forebyggende vedlikehold av tankanlegg og annet utslippsrelatert utstyr
- Beredskapstiltak (kun enkelte utvalgte tema)
- Internkontroll/HMS mhp. ytre miljø og med vekt på følgende pkt.:
 - Avviksbehandling og miljørisikoanalyse

For nærmere spesifisering, se skjema i vedlegg 1.

4. Avvik

Det ble ikke konstatert avvik under inspeksjonen.

Anmerkninger

SFT har følgende anmerkninger i forbindelse med inspeksjonen:

Anmerkning 1: *HMS/internkontrollen mhp. ytre miljø har forbedringspunkter*

Kommentarer

SFT vil bemerke følgende til virksomhetens HMS/internkontroll mhp. ytre miljø :

Avviksbehandling

Statoil er en leverandør av tjenester på Ørland base bl.a. i forhold til drift og vedlikehold av tankanleggene. Det er en uklar kobling mellom Statoil og Ørland base sine systemer mhp. rutiner for rapportering, behandling og oppfølging av HMS-avvik og en slik kobling/samordning er ikke fullt ut implementert og beskrevet i de respektive systemene. Leverandøren opplyser at de har fulgt opp og lukket sine avvik internt, men at den formelle rapporteringen videre til oppdragsgiver (Ørland base) ikke er nedfelt i internkontrollen. Statoil opplyser for øvrig at det i praksis ikke har vært avvik relatert til ytre miljø de senere år i forhold til de aktiviteter som de utfører for forsvaret på tankanlegget.

Samordning overfor leverandører

Det er i følge virksomheten (Ørland base) etablert rutiner for samordning av internkontrollen ved bruk av underleverandører. SFT vil imidlertid bemerke at policy, kriterier og rutiner for bruk av kjemikalier, som en underleverandør eventuelt selv har med seg i forbindelse med et oppdrag (feks. et vedlikeholdsarbeide), ikke er nedfelt i disse rutinene. SFT viser i denne forbindelse bl.a. til SFT OBS- liste over uønskede stoffer. I tillegg er det naturlig at virksomhetens egne/selvpålagte krav vedrørende kjemikaliebruk også bør være et relevant utsjekkingspunkt overfor underleverandører som skal gjøre et arbeide inne på basen.

Anmerkning 2: *Koblingen mellom risikoanalysen og beredskapsanalysen er uklar*

Kommentarer

Virksomheten har fått utarbeidet (utført av Statoil) en risikoanalyse (26.04.05) som ble framvist under inspeksjonen. Analysen er imidlertid gjennomført *etter* den beredskapsplanen som i dag er gjeldene. SFT vil bemerke at det ikke foreligger en beredskapsplan som er oppdatert i forhold til risikoanalysen og som synliggjør den koblingen det bør være mellom dimensjoneringen av beredskapen, i forhold til de uhellscenarier og det risikopotenseiale som risikoanalysen peker på. SFT vil også bemerke at analysen ikke omfatter alle bensin- og dieseltankene som forsvaret selv (Ørland base) følger opp.

Anmerkning 3: *Responstiden er ikke definert i beredskapsplanen*

Kommentarer

SFT vil bemerke at responstiden for hvor lang tid det vil ta før personell og skadebegrensende utstyr/saneringsutstyr kan være i funksjon på åstedet for en dimensjonerende hendelse, ikke er definert i beredskapsplanen.

Anmerkning 4: *Det er ikke inngått avtaler med eksterne aktører mhp. beredskapsbistand*

Kommentarer

Det mottas, håndteres og lagres store mengder petroleumsprodukter på basen. Basen opplyser at det er et samarbeide med den interkommunale beredskapsorganisasjonen hvor aktiv bistand ved et eventuelt uhellsutslipp er et element og det gjøres øvelser sammen. SFT vil imidlertid bemerke at det ikke er inngått avtaler som sier noe mer konkret om hvilken type bistand som basen kan forvente å få, både mhp. utstyr, personell og responstid i forhold til å være operativ på åstedet. Det er viktig at forsvaret har så god oversikt som mulig mhp. type bistand en kan forvente da det også har innvirkning for forsvarets vurdering av hva de selv bør ha av beredskapsutstyr, personell og hva sannsynlig responstid vil kunne være.

Anmerkning 5: *Effekten av oljeutskillerne ved stor belastning er ikke verifisert ved utslippsmålinger og enkelte tanker har ikke høy alarm*

Kommentarer

Oljeutskillere

Overvann/nedbør fra hele baseområdet blir ledet til sjø via diverse oljeutskillere som er plassert rundt i området. Utskillerne er i følge virksomheten dimensjonert for maks. nedbørmengde og det brukes kun godkjente reingjøringsmidler på bilvaskeplassene. Det er etablert rutiner for årlig tømning (på våren) av utskillerne og i følge Ørland base har erfaringene vist at utskillerne fungerer bra og at det kun er små mengder med olje som tilføres. SFT vil imidlertid bemerke at det ikke er gjort målinger av utslippsvannet fra utskillerne under nedbørsintensive perioder, for å få verifisert utskillerne effekt (feks. de mest "utsatte") når de blir maksimalt belastet.

Nedgravde tanker og høy alarm

Virksomheten har innført skriftlig rutine for mottak og påfylling sine nedgravde diesel- og fyringsoljetanker. I instruksen er det bl.a. satt krav om at det skal være personell fra forsvaret/basen til stede ved fylling og ikke bare tankbilsjåføren. SFT vil imidlertid bemerke at disse tankene ikke har, som de andre nedgravde tankene på basen, alarm for høyt nivå.

Andre forhold

6.1 Generelt

Forsvaret opplyser at de første tankene ble satt opp på Ørland (på samme lokalitet som i dag) i 1984. I ettertid har tanker både blitt rehabilitert og byttet ut. Jfr. nedenfor om akseptkriterier for min. platetykkelse av bunnplatene og nedre vegg.

Tankanleggets aktiviteter er fordelt på ”Off base” som består av *kaianlegget* (kun mottak, ingen lagring) og en *fjellhall* med 6 parafintanker (jetfuel) samt ”On base” som består av 5 anlegg, hhv. ”nord” (7 tanker), ”øst” (5 tanker), ”E3A” (5 tanker) og ”syd” (7 tanker). Et tidligere anlegg, ”Booster”, er nå nedlagt og vil i følge forsvaret ikke bli tatt i bruk igjen (tankene, 5 stk. er tømt). Alle tankene (parafin) i ”Onbase” anleggene er nedgravd og har enkeltbunn. Statoil initierer Forsvarsbygg til å utføre tilstandskontroll av tankene. Forsvaret opplyser at de selv beslutter hvordan tankene skal følges opp på bakgrunn av rapportene fra tilstandskontrollene og *akseptkriterier* for min. platetykkelse, men at de også samråd seg med Statoil. Akseptkriteriene er utarbeidet og nedfelt i internkontrollen (min. ½ platetykkelse av opprinnelig tykkelse, da blir tankene skiftet ut (ikke rehabilitert).

Alle tankene i fjellhallen står på betongsåler og er tilknyttet hver sin ”sladrekum” med nivåalarm i tilfelle lekkasjer fra tankene. Disse kummene leder videre ut til en felles oljeutskiller før utslipp til sjø. Utskilleteren har høy alarm. Drenering av vannfase fra tankene i fjellhallen skjer til en felles oljeutskiller utenfor fjellhallen og fjellhallen har en betongvegg som er støpt helt ned til fjellgrunn som ligger noe under fjellhallens gulvnivå. Alle tankene i ”Off- og On- base” har høy alarm og høy/høy alarm med overfyllingsvern og alle nivåalarmer blir årlig funksjonstestet og kontrollen blir loggført.

Intervaller for innvendig tilstandskontroll med ultralyd er hvert 5. eller 8. år avhengig av om tankene har innfilter eller ikke. Bedriften opplyser at det også skal vurderes å scanne bunnplatene. I tillegg er det lagt opp til at alle tanker skal ha en årlig tømning og reingjøring med en visuell sjekk innvendig. Alle tanker er kontrollert og de 3 eldste (og minste) tankene i fjellhallen ble rehabilitert i 1999. Alt av rørsystemer er nedgravd og hele rørstrekket har katodisk beskyttelse som blir sjekket årlig. De nyeste rørsystemene fra 1999 er PE- belagt utvendig. Trykktesting av rørsystemet har i følge virksomheten vist seg å være en lite pålitelig sjekk fordi ikke alle ventiler er 100 % tette (katodisk beskyttelse er derfor valgt som et alternativ system for å sikre tilstanden på rørsystemene).

Basen har i tillegg 25 dieseltanker og 25 fyringsoljetanker, alle nedgravd, noen i stål og noen i glassfiber. Ståltankene blir i følge forsvaret kontrollert innvendig med 5 års intervaller, etter den første kontrollen som er etter 10 år. Glassfibertankene blir kontrollert etter 30 år, etter den første 10 års kontrollen. Alle disse tankene tømmes og reingjøres for slam hvert 5. år og sjekkes da også visuelt. Disse tankene er det forsvaret selv som følger opp (ikke Statoil) og i følge forsvaret har også alle disse tankene vært igjennom en innvendig tilstandskontroll og noen av de har blitt byttet ut (det ble ikke tid under inspeksjonen til å gjennomgå alle disse tankkontrollrapportene).

Deler av anlegget ble befart under inspeksjonen, hhv. kaimottaket, fjellhallen og fyllestasjon for tankbiler. Fyllestasjonene for tankbiler har ”dødmannsknapper”.

6.2 Utslippshendelser

Vikromheten opplyser at det ikke har vært uhellsutslipp.

6.3 Grunnforurensning

I forbindelse med en større, landsdekkende undersøkelse av mulige grunnforurensede lokaliteter som ble gjennomført for noen år siden ble også Ørland Base kartlagt.

I undersøkelsen ble det i følge forsvaret ikke påvist forhold som krevde oppfølgende tiltak.

Vedlegg 1:

Følgende områder ble dekket under inspeksjonen:

Hovedtema		Sjekk
A. Internkontroll		
	1. § 4 Plikt til internkontroll	
	2. § 5.1 Ha tilgjengelig/ha oversikt over lovverk og krav	
	3. § 5.2 Opplæring av og informasjon til arbeidstakerne	
	4. § 5.3 Medvirkning fra arbeidstakerne	
	5. § 5.4 Implementerte og dokumenterte mål for miljøarbeid	
	6. § 5.5 Implementerte og dokumenterte ansvars-, myndighets- og organisasjonsforhold	
	7. § 5.6 Dokumentert risikovurdering, planer og tiltak	x
	8. § 5.7 Implementerte og dokumenterte rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav	x
	9. § 5.8 Dokumentert tilsyn og vedlikehold av IK-systemet	
	10. § 6 Samordning	
B. Prosessanlegg	Karakterisering	
	1. Utslipp regulert i krav, luft	
	2. Utslipp regulert i krav, vann	
	3. Utslipp ikke regulert i krav, luft og vann	
	4. Utslippskontroll luft	
	5. Utslippskontroll vann	
	6. Drift av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	x
	7. Vedlikehold av utslippsrelatert prosess og renseutstyr	x
	8. Utslippsreducerende tiltak og installasjoner	x
	9. Støy	
	10. Diverse	
C. Produksjons-/forbruksavfall		
	1. Ulovlige utslipp til luft og vann fra deponi	
	2. Ulovlige avfallstyper som leveres til behandling/deponi	
	3. Utslipps- og avfallskontroll ved deponi	
	4. Drift og vedlikehold av deponi	
	5. Utslippsreducerende tiltak og installasjoner ved deponi	
	6. Kildesortering	
	7. Forskrift om registrering av avfallshåndtering	
	8. Forskrift om brunt papir	
	9. Forskrift/avtale om kasserte dekk	
	10. Forskrifter/avtaler om emballasje	
	11. Annet regelverk som regulerer produksjons-/forbruksavfall	
	12. Diverse	

Hovedtema		Sjekket
D. Farlig avfall		
	1. Forsvarlig oppbevaring av farlig avfall (forskriftens § 5)	
	2. Levering og deklarerer av farlig avfall (forskriftens § 8 og §11)	
	3. Forskrift om miljøskadelige batterier og akkumulatører	
	4. Spilloljerefusjonsordningen	
	5. Forskrift om grensekryssende transport av avfall	
	6. Forskrift om forbrenning av spillolje	
	7. Rammekrav (typer avfall, mengder, type prosess) for innsamlere/behandlingsanlegg for farlig avfall	
	8. Krav til innsamlere/behandlingsanlegg for farlig avfall om journalføring	
	9. Annet regelverk som regulerer farlig avfall og håndtering av farlig avfall	
	10. Diverse	
E. Kjemikalier		
	1. Lagring av kjemikalier (PK-loven § 3, F-loven § 7)	
	2. Kjemikalieinformasjon råvarer/ferdigvarer (PK-loven § 3)	
	3. Helse- og miljøfaremerking (forskrift om klassifisering, merking mv. av farlige kjemikalier - merkeforskriften)	
	4. Forskrift om HMS-datablad	
	5. Deklarering til Produktregisteret (§ 21 i merkeforskriften)	
	6. Regelverk for ozonreducerende stoffer	
	7. Forskrift om forhåndsmelding av nye stoffer	
	8. Forskrift om eksport/import av visse farlige kjemikalier	
	9. Forskrift om vurdering og kontroll av risikoer ved eksisterende stoffer	
	10. Begrensningsforskriften	
	11. Substitusjon / utfasingskjemikalier	
	12. Annet kjemikaliregelverk	
	13. Diverse	
F. Beredskap		
	1. Varslingsplikt	x
	2. Risikoanalyser	x
	3. Personellressurser	
	4. Materiellressurser	
	5. Opprydding/overvåking etter akutte utslipp	
	6. Beredskapsplan	x
	7. Diverse.	
G. Diverse		
	1. Endringsbehov i tillatelsen	
	1. Egenrapportering	
	2. Uhellrapportering	x